

БЮЛЕТЕНЬ

Інституту Розвитку Аграрних Ринків

Випуск №26 (15)
(1 жовтня 2010)

- 1. ЗАКОНОДАВСТВО:НОВІ НАДХОДЖЕННЯ** стор. 2
- 2. ПРОЕКТИ АКТИВ ЗАКОНОДАВСТВА** стор. 8
- 3. ПОДІЇ, ФАКТИ** стор. 12
- 4. ПОДІЇ IPAR** стор. 16
- 5. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА** стор. 17

Бюлетень IPAR розсилається раз на місяць електронною поштою. Якщо ви бажаєте підписатися для отримання Бюлетеню – надсилайте вашу контактну інформацію. Чекаємо на ваші відгуки.

Контакти:

вул. Михайлівська 24 б, офіс 81, 83 , м. Київ, Україна 01001
Тел. : +38 044 4907078, Факс: +38 044 2788414, E-mail: AKhvalinska@amdi.org.ua
www.amdi.org.ua

Директор IPAR, академік УАН - В.С. Андрієвський

Випуск підготувала
Анна Хвалінська, фахівець з питань зв'язків з громадськістю IPAR

1. ЗАКОНОДАВСТВО:НОВІ НАДХОДЖЕННЯ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ ПОСТАНОВА № 893

від 29 вересня 2010 р.

«Про затвердження Порядку використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для надання державної фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції»

Відповідно до статті 74 Закону України “Про Державний бюджет України на 2010 рік” Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Затвердити Порядок використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для надання державної фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції, що додається.

ПОРЯДОК використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для надання державної фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції

1. Цей Порядок визначає механізм використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду відповідно до пункту 1 частини першої статті 74 Закону України “Про Державний бюджет України на 2010 рік” для надання державної фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції (далі — бюджетні кошти).

2. Головним розпорядником бюджетних коштів є Мінагрополітики, одержувачами бюджетних коштів — юридичні особи, яким надано статус оптового ринку сільськогосподарської продукції (далі — оптовий ринок).

3. Бюджетні кошти виділяються на безповоротній основі.

4. Розпорядник бюджетних коштів бере зобов’язання за коштами Стабілізаційного фонду виключно в межах відповідних фактичних надходжень на зазначені цілі.

5. Державна фінансова підтримка надається для:

1) компенсації витрат, пов’язаних з:
розробленням проектно-кошторисної документації, в тому числі на роботи з будівництва об’єктів інфраструктури оптових ринків;
будівництвом під’їзних шляхів до території оптового ринку, мереж водо- та електропостачання, інших комунікацій загального призначення;
викупом земельних ділянок, об’єктів виробничого і невиробничого призначення, торговельних та адміністративних будівель (приміщень), інших об’єктів інфраструктури з метою розміщення та забезпечення функціонування оптових ринків;
створенням (впровадженням) системи інформаційного забезпечення діяльності оптових ринків;

2) виплати компенсації у розмірі до 50 відсотків обсягу видатків на придбання устаткування і обладнання, в тому числі іноземного виробництва, для комплектування та облаштування оптових ринків та видатків на оплату будівельно-монтажних або інших робіт, товарів і послуг, пов’язаних з будівництвом оптових ринків.

6. Бюджетні кошти не виділяються:

юридичним особам, які не набули в установленому порядку статусу оптового ринку;

оптовим ринкам, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, яких визнано банкрутами, щодо яких прийнято рішення про ліквідацію або які мають прострочену більш як півроку заборгованість перед державним і місцевими бюджетами та Пенсійним фондом України, а також у яких виявлені факти нецільового використання бюджетних коштів.

7. Рішення щодо надання державної фінансової підтримки оптовим ринкам у період їх становлення приймає комісія з питань надання юридичній особі статусу оптового ринку сільськогосподарської продукції, склад якої затверджується Мінагрополітики (далі — комісія).

8. Комісія формує реєстр оптових ринків, які мають право на отримання бюджетних коштів.

9. Для отримання бюджетних коштів оптові ринки подають Мінагрополітики заявку за формою, затвердженою Міністерством, і такі документи (у двох примірниках):

1) завірені в установленому порядку копії статуту та свідоцтва про набуття статусу оптового ринку;

2) довідку про включення до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України;

3) довідку про банківські реквізити;

4) баланс та звіт про фінансові результати господарської діяльності за останній звітний період за встановленою формою (крім новостворених юридичних осіб);

5) довідки, видані відповідним органом державної податкової служби та Пенсійного фонду України про відсутність (наявність) заборгованості за податковими зобов'язаннями та платежами до Пенсійного фонду України;

6) письмове зобов'язання повернути у місячний строк одержані кошти у разі встановлення факту їх нецільового використання;

7) довідку про відсутність (наявність) заборгованості перед місцевим бюджетом з податку з доходів фізичних осіб.

10. Засідання комісії проводяться в міру потреби, але не рідше ніж один раз на квартал.

11. Комісія перевіряє достовірність відомостей, що містяться у поданих документах, та реєструє їх за формою, яка затверджується Мінагрополітики.

12. За результатами розгляду поданих документів комісія приймає рішення щодо виділення бюджетних коштів, яке оформляється відповідним наказом Мінагрополітики. Наказ про надання державної фінансової підтримки оприлюднюється на веб-сайті Міністерства.

13. У разі відмови у виділенні бюджетних коштів комісія надає у триденний строк обґрунтовану письмову відповідь із зазначенням причини.

14. Для виділення бюджетних коштів головний розпорядник подає Державному казначейству наказ про надання фінансової підтримки та платіжні доручення для перерахування бюджетних коштів із свого реєстраційного рахунку на поточні рахунки оптових ринків, відкриті в установах банків.

15. Після закінчення бюджетного періоду залишки бюджетних коштів, що обліковуються на рахунках Мінагрополітики, підлягають поверненню до Стабілізаційного фонду не пізніше останнього робочого дня бюджетного періоду.

16. Операції, пов'язані з використанням бюджетних коштів, здійснюються відповідно до Порядку обслуговування державного бюджету за видатками та операціями з надання та повернення кредитів, наданих за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого Державним казначейством.

17. Контроль за цільовим та ефективним використанням бюджетних коштів здійснюється в установленому законодавством порядку.

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА
№ 892

від 29 вересня 2010 р.

«Про затвердження Порядку використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду, виділених для здійснення заходів з охорони та підвищення родючості ґрунтів»

Кабінет Міністрів України **постановляє:**

Затвердити Порядок використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду, виділених для здійснення заходів з охорони та підвищення родючості ґрунтів, що додається.

ПОРЯДОК
використання у 2010 році коштів Стабілізаційного
фонду, виділених для здійснення заходів з охорони
та підвищення родючості ґрунтів

1. Цей Порядок визначає механізм використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду, виділених для здійснення заходів з охорони та підвищення родючості ґрунтів (далі — бюджетні кошти).

2. Бюджетні кошти виділяються сільськогосподарським підприємствам на безповоротній основі для часткової компенсації вартості мінеральних добрив вітчизняного виробництва, які були придбані за прямими договорами або через операторів після 1 липня 2010 р. (далі — компенсація). Розмір компенсації визначається згідно з додатком 1.

3. Головним розпорядником бюджетних коштів є Мінагрополітики.

4. Мінагрополітики здійснює за погодженням з Мінфіном розподіл бюджетних коштів між Міністерством аграрної політики Автономної Республіки Крим, головними управліннями агропромислового розвитку обласних і управлінням промисловості та агропромислового розвитку Севастопольської міської держадміністрації пропорційно площі ріллі на 1 січня 2010 року.

5. Для визначення сільськогосподарських підприємств, що мають право на компенсацію, управління промисловості та агропромислового розвитку Севастопольської міської, управління агропромислового розвитку районних держадміністрацій утворюють комісії, до складу яких входять начальник управління (голова комісії), представник відповідного фінансового органу, органу державної контрольно-ревізійної служби, державної податкової служби, голова асоціації фермерів, представник ради сільськогосподарських підприємств.

Комісія:

визначає середній показник розміру компенсації на один гектар ріллі для району пропорційно площі ріллі на 1 січня 2010 р. у межах доведеного до району річного ліміту бюджетних коштів і на його основі визначає та доводить до відома кожного сільськогосподарського підприємства річні ліміти компенсації;

розглядає щомісяця до 5 числа подані сільськогосподарськими підприємствами документи, перевіряє достовірність наведених у них відомостей, визначає суму компенсації для кожного сільськогосподарського підприємства і приймає рішення про включення його до реєстру сільськогосподарських підприємств, що мають право на компенсацію вартості мінеральних добрив вітчизняного виробництва (далі — реєстр);

складає реєстр за формою згідно з додатком 2.

У разі прийняття рішення про відмову в наданні компенсації комісія надсилає у триденний строк сільськогосподарському підприємству письмове повідомлення із зазначенням причин відмови.

6. Для отримання компенсації сільськогосподарські підприємства подають комісії відповідну заяву за формою, встановленою Мінагрополітики.

До заяви додаються засвідчені копії платіжного доручення або розрахункового чека, видаткової накладної та документів, що підтверджують право власності або користування земельною ділянкою.

Строки та умови подання зазначених документів оприлюднюються у засобах масової інформації:

управлінням агропромислового розвитку райдержадміністрації — протягом трьох робочих днів після надходження повідомлення про розподіл бюджетних коштів від Міністерства аграрної політики Автономної Республіки Крим та головного управління агропромислового розвитку облдержадміністрації;

управлінням промисловості та агропромислового розвитку Севастопольської міськдержадміністрації — протягом трьох робочих днів після надходження відповідної інформації від Мінагрополітики.

7. Заяви про надання компенсації реєструються в журналі, оформленому в установленому порядку.

Документи, подані сільськогосподарськими підприємствами, реєстр та журнал зберігаються протягом трьох років в управлінні агропромислового розвитку районної і управлінні промисловості та агропромислового розвитку Севастопольської міської держадміністрацій.

8. Бюджетні кошти не виділяються сільськогосподарським підприємствам, які визнані банкрутами або щодо яких порушено справу про банкрутство, перебувають у стадії реорганізації чи ліквідації або мають прострочену більш як півроку заборгованість перед державним і місцевим бюджетами (податкові платежі, позички) чи цільовими фондами.

9. Бюджетні кошти Мінагрополітики розподіляє пропорційно сумах, затвердженим у планах асигнувань на відповідний період, між Міністерством аграрної політики Автономної Республіки Крим, головними управліннями агропромислового розвитку обласних і управлінням промисловості та агропромислового розвитку Севастопольської міської держадміністрацій для подальшого розподілу протягом одного робочого дня між управліннями агропромислового розвитку райдержадміністрацій згідно із затвердженими планами асигнувань на відповідний період.

Операції, пов'язані з використанням бюджетних коштів, проводяться відповідно до Порядку обслуговування державного бюджету за видатками та операціями з надання та повернення кредитів, наданих за рахунок коштів державного бюджету, затвердженого Державним казначейством.

10. Бюджетні кошти використовуються відповідно до Порядку використання у 2010 році коштів Стабілізаційного фонду для здешевлення кредитів, фінансування інвестиційних проектів, загальнодержавних та державних цільових програм в агропромисловому комплексі, вирішення питань матеріально-технічного забезпечення бюджетних установ агропромислового комплексу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 червня 2010 р. № 496.

11. Управління промисловості та агропромислового розвитку Севастопольської міської, управління агропромислового розвитку районних держадміністрацій подають щомісяця до 5 числа Міністерству аграрної політики Автономної Республіки Крим, головним управлінням агропромислового розвитку облдержадміністрацій засвідчені копії реєстрів, на підставі яких надана компенсація.

Міністерство аграрної політики Автономної Республіки Крим, головні управління агропромислового розвитку облдержадміністрацій на підставі зазначених реєстрів готують і подають Мінагрополітики щомісяця до 15 числа за встановленою ним формою інформацію про кількість сільськогосподарських підприємств, яким надана компенсація, обсяг добрив, вартість яких компенсовано, та суму компенсації.

12. Складення та подання фінансової звітності, а також контроль за цільовим використанням бюджетних коштів здійснюються в установленому законодавством порядку.

Додаток 1 до Порядку

РОЗМІР
компенсації вартості мінеральних добрив вітчизняного виробництва

Вид добрива	Розмір компенсації, гривень за тонну
Суперфосфат	354
Амофос	860
Нітроамофоска (суперагро)	630

Додаток 2 до Порядку

РЕЄСТР
сільськогосподарських підприємств, що мають право
на компенсацію вартості мінеральних добрив
вітчизняного виробництва

(найменування адміністративно-територіальної одиниці)

на _____ 2010 року

Порядковий номер	Найменування підприємства	Код згідно з ЄДРПОУ	Загальний обсяг закуплених добрив, тонн	Обсяг добрив, вартість яких підлягає компенсації, тонн	Сума компенсації, тис. гривень

Усього

_____ (найменування посади)

_____ (підпис)

_____ (ініціали та прізвище)

Примітка. Реєстр складається окремо на кожний вид добрива.

<http://www.kmu.gov.ua>

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

від 27 вересня 2010 р. N 1891-р

«Про поновлення Шведенка М.М. на посаді Голови Державного комітету рибного господарства України»

На виконання постанови окружного адміністративного суду м. Києва від 23 квітня 2010 р. поновити Шведенка Миколу Миколайовича на посаді Голови Державного комітету рибного господарства України.

<http://www.kmu.gov.ua>

**КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

від 27 вересня 2010 р. N 1892-р

«Про звільнення Шведенка М.М. з посади Голови Державного комітету рибного господарства України»

Звільнити Шведенка Миколу Миколайовича з посади Голови Державного комітету рибного господарства України за власним бажанням.

<http://www.kmu.gov.ua>

2. ПРОЕКТИ АКТІВ ЗАКОНОДАВСТВА

Міністерство аграрної політики

27.09.2010

Повідомлення про оприлюднення проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України»

З метою отримання зауважень та пропозицій до проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України» Міністерство аграрної політики України оголошує про його публікацію.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України» розроблений з метою удосконалення правових засад створення та діяльності фермерських господарств.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України» разом з аналізом регуляторного впливу розміщено в мережі Інтернет на офіційному веб-сайті Міністерства аграрної політики України за адресою: www.minagro.gov.ua.

Зауваження та пропозиції стосовно проекту та аналізу регуляторного впливу у письмовій та електронній формі можна надавати протягом місяця з дня опублікування цього оголошення за такою адресою: Департамент розвитку сільських територій, вул. Хрещатик, 24, м. Київ, 01001, E-mail: reform@minark.kiev.ua ; тел./факс 278-56-10.

Проект Закону України підготовлено з метою спрощення процедури реєстрації фермерського господарства і скорочення кількості документів дозвільного характеру.

Статтею 6 Закону України від 19 червня 2003 року № 973-IV „Про фермерське господарство” визначено порядок проведення професійного відбору громадян, які виявили бажання створити фермерське господарство, професійною комісією з питань створення фермерських господарств, склад якої формується і затверджується районною (міською) радою з числа представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, представників Асоціації фермерів та приватних землевласників України і громадських організацій.

Висновок професійної комісії про наявність у громадянина достатнього досвіду роботи у сільському господарстві або необхідної сільськогосподарської кваліфікації є умовою для державної реєстрації фермерського господарства і надання (передачі) громадянину у власність або оренду земельних ділянок для ведення фермерського господарства із земель державної і комунальної власності відповідно до Земельного кодексу України.

Ця норма Закону звужує права громадян, закріплені статтями 21, 22, 42, 43 Конституції України, і протягом останніх років не застосовується.

Внесення змін до Закону України „Про фермерське господарство” в частині вилучення необхідності отримання вказаного висновку забезпечить вільну реалізацію прав громадян, передбачених зазначеними вище статтями основного Закону України, і потребує внесення відповідних змін до Земельного кодексу України стосовно вилучення із частини шостої статті 118 „Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами” слів „та висновки конкурсної комісії (у разі надання земельної ділянки для ведення фермерського господарства.” Це поліпшить існуючі умови для реалізації ініціативи громадян щодо виробництва товарної сільськогосподарської продукції і розвитку фермерських господарств.

Разом з тим внесення таких змін потребує подальшого удосконалення правових засад створення та діяльності фермерських господарств як форми підприємницької діяльності громадян у галузі сільського господарства України. А саме - внесення змін до Земельного кодексу України щодо передбачення вимоги для усіх громадян, що виявили бажання отримати у власність або користування землю

сільськогосподарського призначення, надавати для розгляду місцевим органам самоврядування документи, що підтверджують досвід роботи у сільському господарстві або наявність сільськогосподарської освіти.

Враховуючи викладене вище, є доцільним внесення змін до Закону України „Про фермерське господарство” в частині визнання такою, що втратила чинність, статті 6 „Порядок проведення професійного відбору з питань створення фермерських господарств” і внесення змін до Земельного кодексу України. А саме - у частині шостій статті 118 „Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами” слова „та висновки конкурсної комісії” замінити словами „документи, що підтверджують досвід роботи у сільському господарстві або наявність сільськогосподарської освіти.”

Аналіз регуляторного впливу до проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство»

1. Визначення проблеми, яку пропонується розв’язати шляхом державного регулювання.

Однією з проблем аграрного сектору є проблема, яка стосується створення фермерських господарств. Для створення фермерського господарства особа, яка виявила таке бажання, зобов’язана звернутися до професійної комісії з питань створення фермерських господарств, склад якої формується і затверджується районною (міською) радою.

Висновок професійної комісії з питань створення фермерських господарств про наявність у громадянина достатнього досвіду роботи у сільському господарстві або необхідної сільськогосподарської кваліфікації є умовою для державної реєстрації фермерського господарства і для надання (передачі) громадянину у власність або оренду земельних ділянок для ведення фермерського господарства із земель державної і комунальної власності відповідно до Земельного кодексу України.

Дане положення закріплене статтею 6 Закону України «Про фермерське господарство». Саме цією нормою створено перешкоду окремим категоріям осіб, які виявили бажання вести фермерське господарство, а відтак і розвивати аграрний сектор країни, однак не мають *належного* досвіду у сільському господарстві.

Також цією нормою Закону створено умови для вчинення корупційних правопорушень, оскільки рішення про наявність відповідного досвіду роботи у сільському господарстві має досить суб’єктивний характер і може створювати відповідні негативні передумови.

Разом з цим, ця норма створює нерівні умови для ведення сільськогосподарського товаровиробництва для організаційно-правових форм суб’єктів господарювання, що суперечить статті 42 Конституції України.

2. Визначення цілей державного регулювання

Запропонований проект Закону врегульовує питання зменшення кількості документів, що необхідні особам, які виявили бажання створити фермерське господарство, а відтак і спрощення процедури реєстрації фермерських господарств.

Цими змінами буде надано можливість громадянам, які виявили відповідне бажання, створити і розвивати власне фермерське господарство, а також піднімати рівень аграрного сектору країни.

Також, буде зменшено ймовірність виникнення можливостей для вчинення корупційних правопорушень у даній сфері.

3. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення визначених цілей.

Одним із альтернативних способів є залишення без змін чинної редакції Закону України «Про фермерське господарство», однак даний спосіб неефективний, оскільки створює перешкоди окремим верствам населення при реалізації свого конституційного права на заняття підприємницькою діяльністю, яка не заборонена законом, у даному випадку це ведення фермерського господарства.

Найоптимальнішим способом є прийняття запропонованих змін, які усунуть наявні перешкоди при створенні фермерських господарств і водночас значно спростять порядок їх реєстрації.

У разі прийняття зазначених змін до діючого Закону, питання обмеження осіб на право створення фермерських господарств на даному етапі їх розвитку буде вирішено.

4. Опис механізмів та відповідних заходів для розв'язання визначеної проблеми
Прийняття цього проекту Закону ліквідує перешкоди на шляху створення фермерських господарств та їх державної реєстрації, сприятиме створенню та розвитку на рівні сільських громад нових суб'єктів підприємницької діяльності.

Основними заходами, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми є:

- внесення змін до Закону України «Про фермерське господарство» в частині скасування норми, відповідно до якої професійний відбір громадян, які виявили бажання створити фермерське господарство, проводить районна (міська) професійна комісія з питань створення фермерських господарств;
- внесення змін Закону України «Про фермерське господарство» в частині вилучення необхідності надання рішення професійної комісії з питань створення фермерських господарств для отримання земельної ділянки із земель комунальної або державної власності для ведення фермерського господарства.

5. Обґрунтування можливості досягнення встановлених цілей у разі прийняття регуляторного акта

Прийняття регуляторного акта є юридичною основою для стимулювання до створення нових фермерських господарств і розширення аграрного сектору економіки держави, що у свою чергу призведе до збільшення кількості зайнятого населення на селі і обсягів виробленої фермерами продукції.

Запропоновані зміни сприятимуть:

- зацікавленості населення до ведення сільськогосподарського виробництва шляхом спрощення процедури створення фермерських господарств;
- соціальному та економічному розвитку на селі.

6. Очікувані результати прийняття регуляторного акта

	Витрати	Вигоди
Держава	Не потребує додаткових витрат	Створення додаткових робочих місць на селі, підвищення рівня життя, усунення можливих корупційних правопорушень при створенні фермерських господарств.
Суб'єкт Господарювання	Не потребує додаткових витрат	Зменшення кількості дозвільних документів, необхідних при створенні фермерських господарств.
Населення	Не потребує додаткових витрат	Надання можливості усім верствам населення для створення фермерських господарств, забезпечення робочими місцями, отримання якісних продуктів харчування та зниження цін на сільськогосподарську продукцію через зростання конкуренції серед фермерських господарств.

7. Обґрунтування строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта – на необмежений термін.

8. Визначення показників результативності регуляторного акту

Основними показниками результативності регуляторного акта будуть:

- збільшення кількості фермерських господарств;
- зменшення передумов для вчинення корупційних правопорушень;
- збільшення рівня зайнятості серед сільського населення.

9. Визначення заходів, за допомогою яких буде здійснено відстеження результативності регуляторного акта

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено до набрання чинності цього регуляторного акта шляхом аналізу статистичних даних.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік після набрання чинності, шляхом аналізу статистичних даних, в порівнянні з базовим відстеженням.

Періодичні відстеження будуть проводитись 1 раз на три роки після здійснення повторного відстеження.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено за показниками результативності Міністерством аграрної політики України.

www.minagro.gov.ua

3. ПОДІЇ, ФАКТИ

30.09.2010

Посуха позначиться на врожаї 2011 року

Рекордна посуха в чорноморському регіоні, що значно скоротила збір зерна в основних виробників - Росії й України, може знизити врожай зернових і в 2011 році через скорочення посівів озимих. Перехід на виробництво "не соціальних" зернових або олійних дозволить компенсувати збитки як від поганого врожаю, так і від обмежень на експорт. Росія, один із провідних світових експортерів зерна, зокрема, пшениці, в 2010 році через небачену посуху знизить урожай до близько 60 млн. тонн із 97 млн. в 2009 році й 108 млн. в 2007. Україна, що раніше домінувала у світовій торгівлі ячменем і входила в число провідних експортерів пшениці й кукурудзи, в 2010 році знизить урожай зерна до 38 млн. тонн із 46 млн. в 2009 і 53,3 млн. в 2008. Обидві країни, чий урожай значною мірою залежить від погодних умов, у цей час ведуть масову сівбу озимих, однак відсутність вологи в ґрунті змушує виробників скорочувати посівні площі.

Російські аграрні чиновники й аналітики прогнозують, що посуха скоротить площу під озимими на майже 3 мільйони гектарів, у той час як Україна може втратити до 800.000 гектарів озимих посівів, повідомляє Reuters. Відсутність трьох мільйонів гектарів озимих означає, що Росія може недобрати близько 5 млн. тонн зерна в наступному році. Для України недобір може скласти біля мільйона тонн. За прогнозом, площі під озимими на Україні в 2011 році знизяться на майже 5% до 8,35 млн. гектарів з 8,7 млн. в 2010. Російська аналітична компанія Совекон повідомляє, що Мінсельгосп знизив прогноз площ під озимими до 15 млн. гектарів з раніше очікувалися 18,8 млн. Аналітики, однак, говорять, що виробники можуть відмовитися від частини зернової групи й "піти" в олійні культури або замінити пшеницю на ячмінь, ціна на який останнім часом аналогічна ціні на пшеницю. Додатковим стимулом перегляду структури площ можуть стати обмеження на експорт, уже введені в Росії й очікувані на Україні. Перехід на виробництво "не соціальних" зернових або олійних дозволить фермерам компенсувати збитки як від поганого врожаю зернових, так і від обмежень на експорт.

[Агронерспектива](#)

29.09.2010

Україна станом на 28 вересня виробила 262 тис. тонн бурякового цукру

Українські цукрові заводи станом на 28 вересня виробили 262 тис. тонн цукру з буряка нового врожаю, що в 2,4 разу більше, ніж на аналогічну дату 2009 років, повідомили в Національній асоціації цукровиробників "Укрцукор". Як відзначили в асоціації, переробку буряка здійснюють 55 цукрових заводів, тоді як на цю ж дату минулого долі – лише 31.

Підприємства вже прийняли 3,5 млн. тонн цукрового буряка нового врожаю і переробили 2,5 млн. тонн. Як повідомлялося, у потоковому році новий сезон цукроваріння почався раніше, ніж у минулому, по причині ранішого дозрівання буряка. Раніше "Укрцукор" прогнозував, що виробництво бурякового цукру в Україні в новому сезоні може скласти 2,1 млн. тонн, що на 66% більше, ніж у минулому. Україна з буряка врожаю 2009 років виробила 1,264 млн. тонн цукру проти 1,574 млн. тонн в 2008 році.

[Інтерфакс-Україна](#)

29.09.2010

Закупівельні ціни на молоко в Україні продовжують збільшуватися

Закупівельні ціни на молоко в Україні, як від сільгоспідприємств, так і від господарств населення продовжують стрімко підвищуватися. За місяць ціна на молоко виросла залежно від сорту на 14-23%. Про це свідчать дані Міністерства аграрної політики України.

Середньозважені закупівельні ціни на молоко I сорту від сільгоспідприємств виросли за місяць, станом на 24 вересня 2010 р., на 14,2%, з 2964 до 3384 грн./т, мінімальна ціна склала 2529 грн./т, максимальна 4000 грн./т.; на молоко II сорту від сільгоспідприємств підвищилися на 15,4%, з 2388 до 2757 грн./т, мінімальна ціна склала 2005 грн./т, максимальна - 3250 грн./т; молоко II сорту від господарств населення подорожчало на 23,5%, з 2034 до 2513 грн./т., мінімальна ціна - 2000 грн./т, максимальна - 3200 грн./т.

Разом з тим, оптово-відпускна ціна (із ПДВ) молока (2,5% жирності) у плівці від переробних підприємств підвищилася за місяць на 8,6%, з 4,63 до 5,03 грн./кг.

Також за звітний період значно подорожчало вершкове масло. Так, оптово-відпускна ціна (із ПДВ) нефасованого масла (72,5% жирності) від переробних підприємств виросла на 9,2%, з 40,68 до 44,45 грн./кг.

По даним Держкомстату України, серед продуктів харчування в серпні п.р. по порівнянню із ціною в липні, найбільше подорожчали масло вершкове (+5,8%) і молоко (+4,2%).

Як повідомлялося, за прогнозами експертів, молочні продукти в роздробі до кінця 2011 р. можуть подорожчати ще на 10%.

[«BIZ.liga.net»](http://BIZ.liga.net)

29.09.2010

МінАп підвищив рівень закупівельних цін на зерно першого сорту до 1800 грн./т

Мінагрополітики підвищило рівень закупівельних цін на зерно першого сорту до 1800 грн./т. Про це після засідання Комітету з економічним реформам заявив міністр аграрної політики М. Присяжнюк.

"Ми сьогодні дали розпорядження підняти ціни. Є шкала, що відповідає підвищенню. І зерно першого сорту буде коштувати 1800 грн./т", - сказав міністр. За його словами, міністерство й надалі буде коректувати закупівельні ціни Агрофондом.

Нагадаємо, 28 вересня 2010 р. прем'єр-міністр М. Азаров заявив, що закупівельні ціни на зерно першого сорту зафіксовані на рівні 1650 грн./т.

РБК-Україна

29.09.2010

В Україні поза балансом використовується 3 млн. га сільгоспземель, - Аграрна палата

В Україні поза балансом використовується 3 млн. га земель сільськогосподарського призначення. Про це заявивши сьогодні член президії Аграрної палати України (АПУ) Петро Саблук на відкритих слуханнях із питань моніторингу родючості ґрунтів.

"Поза балансом використовується 3 млн. га землі: було 28 млн. га пашні, зараз - 25 млн. га, 3 млн. "втратили", - сказавши П.Саблук.

Директор Державного технологічного центру охорони родючості ґрунтів Валерій Греков відзначив, що якість сільгоспземель у країні погіршується. "Український чорнозем не забезпечується перегноєм і мінеральними добривами, а їх якісний склад і обсяги внесення зменшилися порівняно з 90-мі роками минулого століття в десятки

разів", - сказавши експерт. На його думку, землекористувачів необхідно зобов'язати відновлювати родючість ґрунтів, зокрема застосовуючи податкові стимули. Директор філії "Природні ресурси" державного науково-виробничого центру "Природа" Леонід Греков відзначив, що Україна поки відстає від сусідніх країн у модернізації системи моніторингу родючості ґрунтів. "Процес розвивається достатньо хаотично: застосовуються різні методи збору й накопичення інформації, що приводить до використання несумісного програмного забезпечення", - пояснивши він. Крім того, відсутні оновлені цифрові карти місцевості. Л.Греков наголосив, що сучасні технології, зокрема дистанційного зондування землі, дозволяють при належному фінансуванні створити єдину базу даних ґрунтів України.

[РБК-Україна](#)

28.09.2010

Кабмін вирішив, ввести квоти на експорт зерна

Прем'єр-міністр України Микола Азаров допускає можливість квотування експорту зерна.

"Зараз уряд займається тим, що оцінює наявність зерна... Після цього буде схвалено рішення про обсяги самого експорту", - сказав він на прес-конференції у вівторок у Києві.

Азаров додав, що інформацію про наявність зернових уряд одержить до кінця тижня, а саме рішення про обмеження експорту або ж вільному експорті може бути прийняте на наступному тижні.

Нагадаємо, протягом серпня-вересня уряд України активно розглядало можливість введення квот на експорт зернових. На початку вересня були озвучені обсяги зернових, які можуть бути експортовані по квотах: ячменя на рівні 1 млн. тонн, пшениці - 1,5 млн. тонн, жита - 0,1 млн. тонн. Додатково передбачалося "відпустити" 1 млн. тонн зерна, що перебувало в портах.

Нагадаємо також, уряд України істотно знизив прогнози по виробництву зернових в 2010/11 маркетинговому році - з 46 млн. тонн у травні до 40 млн. тонн у вересні.

[Українські новини](#)

28.09.2010

Дефіциту картоплі на внутрішньому ринку в 2010/11 МР не очікується - Мінекономіки України

Основний обсяг виробництва картоплі в Україні зосереджений у господарствах населення - це одна з характерних рис українського ринку даної продукції. Протягом двох останніх десятиліть тенденції в структурі виробництва картоплі змін не перетерпіли - в 1990 р. у господарствах населення вироблено 71% картоплі, а в 2009 р. - 97%.

За даними статистики, 50% картоплі, що споживається домогосподарствами, виробляється ними в особистих підсобних господарствах, по домогосподарствах сільської місцевості цей показник становить 88%.

Слід зазначити, що незважаючи на очікуване зменшення виробництва картоплі в поточному сезоні до 18 млн. т проти 19,7 млн. т торік, ресурсне наповнення внутрішнього ринку є достатнім для забезпечення харчових потреб населення в цьому виді продукції. Згідно даним статистики, за минуле двадцятиліття фактичний середньорічний фонд споживання населенням картоплі не перевищував 7 млн. т.

Відповідно до балансових розрахунків, у сезоні 2010/2011 р. на споживання населенням буде спрямоване близько 6 млн. т, або 130 кг на людину при раціональній нормі 124 кг.

Однак, навіть при достатньому ресурсному наповненні ринку, у поточному маркетинговому сезоні споживчі ціни на картоплю будуть перевищувати торішній рівень. Це буде обумовлюватися специфікою виробництва й реалізації картоплі. Здебільшого картопля реалізується на організованому або стихійному продовольчому ринках селянами, які намагаються ціною вирощеної у власних господарствах картоплі компенсувати для себе інші інфляційні фактори (ріст цін на газ, підвищення житлово-комунальних і транспортних тарифів.).

З метою створення умов для забезпечення жителів міст картоплею й плодоовочевою продукцією місцевими органами влади організуються ярмарки, на яких можна придбати продукцію безпосередньо за цінами товаровиробників.

Зокрема, 18 вересня п.р. на ярмарках у Києві ціни на картоплю перебували в діапазоні від 3,5 до 5 грн./кг.

По даним моніторингу цін, що здійснюється органами державного контролю, за станом на 21 вересня 2010 р. середній рівень цін на картоплю на підприємствах торгівлі й продовольчих ринків України склав 4,08 грн./кг. При цьому мінімальна ціна картоплі спостерігалася в Тернопільській і Ровенській областях - 3,25 і 3,42 грн./кг, відповідно. Максимальний рівень цін зафіксовано в Києві й Севастополі - 5,41 і 5,95 грн./кг.

Інформація, що з'являється останнім часом в окремих засобах масової інформації щодо того, що рівень цін на картоплю перевищує 6 грн., штучно створює ажіотаж навколо цього продукту.

У цілому, вітчизняний ринок картоплі є досить консервативним - Україна має сформовану культуру виробництва й споживання картоплі. Зважаючи на те, що фонд споживання картоплі населенням становить біля третини від обсягів його загального виробництва, то у випадку більше сприятливої цінової ситуації забезпечення населення картоплею може відбуватися за рахунок перерозподілу напрямків його використання, зокрема зменшення використання на корм худобі.

[Інформаційна компанія "ПроАгро"](#)

28.09.2010

КМУ має намір скасувати норму про ліцензування оптової торгівлі цукром

27 вересня 2010 р. члени Урядового комітету з питань аграрної політики й земельних відносин схвалили проект Закону України "Про внесення зміни в статтю 3 Закону України "Про державне регулювання виробництва й реалізації цукру", яким пропонується скасувати норму про ліцензування оптової торгівлі цукром. На думку експертів, прийняття акту буде сприяти забезпеченню функціонування ринку цукру на основі сполучення вільної конкуренції й державного регулювання з метою збалансованості інтересів суб'єктів господарської діяльності, держави й споживачів.

На засіданні були підтримані проекти рішень уряду, якими передбачається виділити Міністерству аграрної політики України кошти із Стабілізаційного фонду Держбюджету-2010 на часткове відшкодування сільськогосподарським товаровиробникам вартості будівництва й реконструкції тваринницьких ферм і комплексів; надання державної фінансової підтримки для створення оптових ринків сільськогосподарської продукції, здійснення заходів щодо охорони й підвищення родючості ґрунтів; державну підтримку виробництва продукції рослинництва; часткову компенсацію вартості використання електроенергії для поливу сільськогосподарських культур на зрошуваних землях.

[Інформаційна компанія "ПроАгро"](#)

4. ПОДІЇ ІРАР

- ✓ 30 вересня 2010 року у Сімферополі пройшли установчі збори Кримської асоціації сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України (КАСОК). У створенні асоціації прийняли участь представники кооперативів різних районів Криму, які, як правило, були створені за підтримки "Програма Розвитку та Інтеграції Криму ПРООН" (ПРІК ПРООН) - <http://www.undp.crimea.ua>. Головною метою цього проекту є підтримка довгострокового сталого розвитку Автономної Республіки Крим з урахуванням її національного та культурного різноманіття. Зокрема, діяльність ПРІК ПРООН спрямована на боротьбу з бідністю в сільських районах Криму шляхом впровадження ефективних моделей соціально-економічного розвитку й підтримку демократичних процесів, інститутів і партнерства. У роботі Установчих зборів брав участь заступник директора ІРАР, директор Союзу учасників сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів України Корінець Р.Я. Ми вітаємо наших кримських партнерів, пані СУСАННУ МУСТАВАЄВУ з обранням Головою КАСОК та бажаємо успіхів на нелегкій ниві розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації!
- ✓ Експертами ІРАР разом з партнерами підготовлені та передані органам влади пропозиції щодо удосконалення законодавства у сфері сільськогосподарської дорадчої діяльності, проекту податкового кодексу.
- ✓ Експертами ІРАР підготовлено та передано органам влади пропозиції до порядку денного чергового засідання Робочої групи ГУАМ з питань економіки і торгівлі.
- ✓ Заступник директора ІРАР, член Ради Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України Корінець Р.Я. прийняв участь в нараді у Міністерстві аграрної політики України з підготовки проекту Концепції формування державної системи сільськогосподарського дорадництва в Україні

5. КОМЕНТАР ЕКСПЕРТА

ЯКИЙ АГРАРНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ ПОТРІБЕН СЕЛЯНАМ

СЕПЕРОВИЧ Н.В.

експерт ІРАР, кандидат економічних наук

На офіційному сайті МінАП в розділі «Нормативно-правова робота» розміщено матеріал до проекту Аграрного кодексу України. Підтримуючи саму ідею розробки такого документу, варто добре замислитися над тим, а яким він має бути.

Роль аграрного сектору як базової галузі економіки України за своїм змістом як у період реформування, так і у період фінансової кризи підтвердив своє особливе значення: забезпечення продуктами харчування населення, створення сировинної бази для підприємств харчової та інших галузей промисловості, а також формування експортного потенціалу країни. Він був і залишатиметься у післякризовий період економічних ринкових перетворень базою для побудови конкурентоспроможної економіки країни.

Проте, вірно звертають автори розробки проекту Аграрного кодексу України на той факт, що аграрні відносини характеризуються погіршенням фінансового стану та зниженням платоспроможності сільськогосподарських і агропромислових підприємств, недосконалістю кредитно-фінансової системи. Результатом таких економічних відносин у сільській місцевості є велике число безробітних - 1,6 млн. осіб, а 1,9 млн. осіб є самозайнятими – робота в особистих селянських господарствах. 3 року в рік погіршується демографічна ситуація в сільській місцевості.

Висновок: не було системних послідовних реформ щодо стимулювання аграрного виробництва та створення умов для розвитку сільських територій.

Досвід багатьох країн ЄС, Канади та США свідчать, що ефективно виробництво товарної сільськогосподарської продукції неможливе без державних програм підтримки (визначених на 5-7 років), спрямованих на формування повноцінного життєвого середовища, задоволення економічних і соціальних інтересів сільського населення шляхом забезпечення комплексного розвитку сільських територій та об'єктів соціальної інфраструктури. В Україні також існує базовий документ, який визначає комплекс заходів щодо підтримки розвитку українського села - Державна цільова програма розвитку українського села на період до 2015 року (затверджена Постановою КМ України від 19 вересня 2007 року № 1158). Проте, щорічно вносяться зміни як до програми, так і до порядків, які визначають механізми та інструменти державної підтримки. В окремі роки такі порядки приймалися у другій половині року, що не давало змоги сільськогосподарським товаровиробникам планувати завчасно свій бізнес.

Крім того, підтримка через спеціальні режими оподаткування зменшувала податкове навантаження та стимулювала виробництво, проте постійні наміри відмовитися від такого механізму підтримки та перейти на загальну систему оподаткування чи заміну фіксованого сільськогосподарського податку іншими податками постійно вносила нестабільність в оподаткування сільськогосподарських підприємств.

Висновок: потрібна стабільність механізмів оподаткування та механізмів державної підтримки на певний період – не менше 5 років.

Який Аграрний кодекс України, на нашу думку потрібен селянам? Потрібен базовий на певний період незмінний документ (за прикладом США, де діє Закон про

сільське господарство, який приймається на 7 років і визначає стратегію та механізми підтримки всіх галузей, які держава вважає пріоритетними на цей період).

В умовах України Аграрний кодекс має чітко визначати стратегічні напрямки розвитку аграрного сектору на короткий період не менше 5 років, окресливши головні пріоритети та заходи щодо стимулювання розвитку виробництва сільськогосподарської продукції, а також комплекс заходів щодо розвитку сільських територій.

При цьому звертаємо увагу на те, що не потрібно створювати новий юридичний документ, який буде включати всі вже існуючі законодавчо-нормативні акти, під назвою Аграрний кодекс. Потрібен Аграрний кодекс, який в рамках існуючого законодавства визначатиме пріоритети державної політики щодо участі держави у формуванні двох важливих складових: підтримки сільськогосподарських товаровиробників (сільськогосподарського виробництва) та стимулювання розвитку сільських територій. Аграрний кодекс України має закріпити обов'язки держави щодо гарантування підтримки окремих продовольчих ринків чи його суб'єктів.